

КЛИМАТОЛОШКА АНАЛИЗА 2012. ГОДИНЕ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ



Републички хидрометеоролошки завод Србије
Кнеза Вишеслава 66, 11 000 Београд, Република Србија
Одељење за климатске анализе и прогнозе, информисање и обуку
Сектор Националног центра за климатске промене
тел: 011 30 50 855
web: <http://www.hidmet.gov.rs>
mail: office@hidmet.gov.rs

У целој Србији, 2012. година је била екстремно топла. У већем делу земље била је сушна и веома сушна, а на крајњем западу и екстремно сушна, у односу на нормалу¹ за референтни период 1961–1990. Лето 2012. године је било екстремно топло и екстремно сушно, најтоплије и једно од најсушнијих од кад постоје метеоролошка мерења у Србији. Јесен је била екстремно топла, у већини места у Србији најтоплија од када постоје метеоролошка мерења. Превазиђен је досадашњи апсолутни максимум броја тропских и летњих дана као и тропских ноћи.

На територији Србије, 2012. година, са средњом максималном температуром ваздуха од 17,7 °С, била је друга најтоплија година у низу од 1951. године до данас. Топлија је била једино 2000. година са средњом максималном температуром ваздуха од 18,2 °С. У Београду, од 1888. године до данас, само је 2000. година била топлија за 0,2 °С од 2012. године када је средња годишња температура ваздуха била 14,2°С. Највиша дневна температура ваздуха измерена је 15. јула у централном делу земље, у Ћуприји 41,5 °С. Лето 2012. године било је најтоплије на 19 од 28 главних метеоролошких станица у Србији, од када постоје метеоролошка мерења. У целој Србији је превазиђен број тропских дана. У Београду су регистрована 62 тропска дана, што је четрдесет дана више од просека. Такође, у Београду су забележене 52 тропске ноћи што је највећи број тропских ноћи откад постоје мерења. Превазиђени су дневни максимуми температура ваздуха за јун, на западу Србије на главној метеоролошкој станици Лозница (30. јуна, 39,0 °С), за август на пет станица (24. августа) и октобар на 13 станица (1. октобра).

На 15 главних метеоролошких станица у Србији, фебруар је био најхладнији месец од почетка метеоролошких мерења до данас. Апсолутни минимум превазиђен је на северу земље, на главним метеоролошким станицама Римски Шанчеви -28,7 °С и Банатски Карловац -28,1 °С).

Апсолутни максимум дневне количине падавина превазиђен је 25. јула на крајњем североистоку земље, где је на главној метеоролошкој станици Велико Градиште регистровано 152,8 mm. Апсолутна висина снежног покривача је превазиђена 13. фебруара на југозападу Србије. На Злати-бору је измерено 100 cm, а у Сјеници 107 cm снежног покривача.

Хладни талас у фебруару

У току 2012. године, целу Србију је захватио хладни талас¹ који је трајао је од 29. јануара до 15. фебруара. Одступања минималних дневних температура ваздуха од нормале била су и до -26.7°С. Током овог таласа дошло је до

¹ Хладни талас представља континуирани низ од шест и више дана са минималном дневном температуром ваздуха у категорији веома хладно и екстремно хладно према статистичкој методи перцентиља.

интензивних падавина и формирања снежног покривача на целој територији Србије: у равничарским пределима до 60 cm, у областима изнад хиљаду метара надморске висине око 1,5 m, а уз јак ветар дошло је до формирања снежних наноса висине и 2 до 3 m. Забележено је од 16 до 20 ледених дана у континуитету, а на планинама и до 24 дана. Други хладни талас забележен је на југу земље у другој декади и трајао је шест дана.

Топлотни таласи

У већем делу Србије, у току 2012. године, регистровано је пет топлотних таласа², а у појединим местима чак до осам. Просечно трајање топлотних таласа било је од шест до десет дана. Први је забележен у другој половини марта, други крајем априла и почетком маја и трајао је десет дана. У току лета било је топлотних таласа током прве и друге декаде јуна, крајем јуна па све до средине јула, почетком и крајем августа. Уследили су топлотни таласи почетком, крајем септембра и у октобру.

Суша у току лета

Почетком лета дуготрајне високе температуре ваздуха и мале количине падавина проузроковале су јаку до екстремну сушу на читавој територији Србије. Најнеповољнији период за већину пољопривредних култура трајао је од средине јуна до 25. јула, када је услед захлађења са падавинама био кратко прекинут. Веома слаб прилив падавина, високе температуре ваздуха и тла и повећана потрошња воде у августу условили су даље погоршање стања влажности земљишта тако да је суша поново забележена крајем лета.

² Топлотни талас је по дефиницији континуирани низ од шест и више дана када је максимална дневна температура ваздуха у категорији веома топло и екстремно топло.

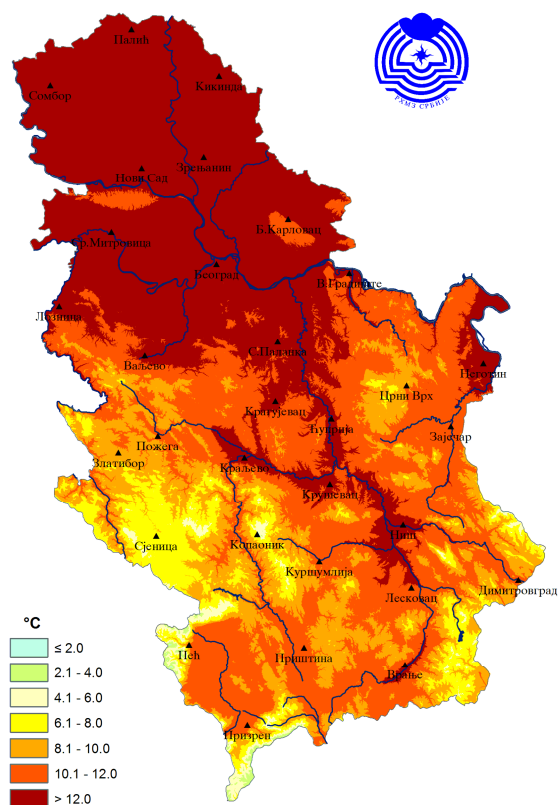
Прилог

2012. СРЕДЊА МЕСЕЧНА ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА °C

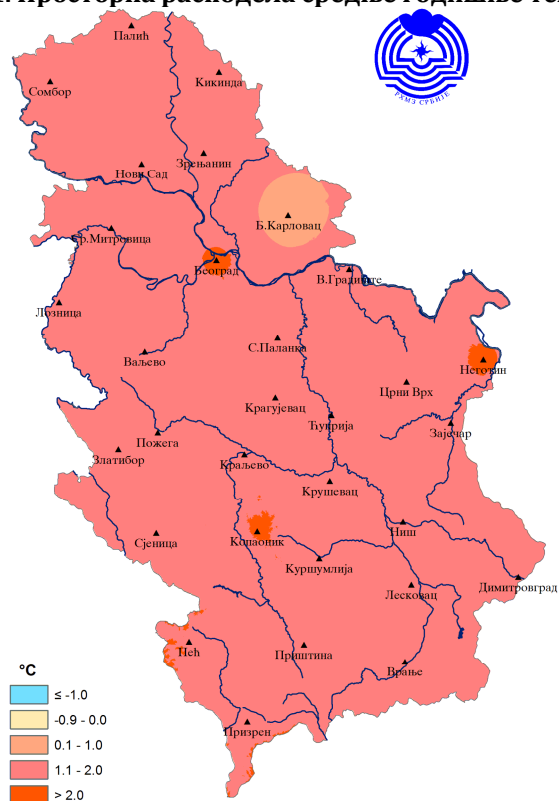
станица/месец	јануар	фебруар	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар	децембар	год.
Палић	1.8	-4.5	8.2	12.9	17.5	22.9	25.0	24.1	19.1	11.9	8.1	-0.1	12.2
Сомбор	2.0	-4.3	8.1	12.6	17.4	22.6	25.1	24.2	19.0	11.8	8.4	0.2	12.3
Киkinda	1.2	-5.4	7.6	13.3	17.3	22.9	25.3	24.0	19.8	12.4	8.4	-0.2	12.2
Бечеј	1.8	-4.7	8.8	14.1	18.4	24.0	26.2	24.6	20.4	13.0	8.8	0.1	13.0
Зрењанин	1.5	-5.0	7.6	13.2	17.2	23.2	25.5	24.4	20.3	12.9	9.2	0.3	12.5
Нови Сад	1.7	-5.0	8.1	13.0	17.4	22.9	25.2	24.6	19.8	12.7	9.3	0.3	12.5
Ср.Митровица	1.5	-4.4	7.9	12.9	17.2	22.6	24.9	23.7	19.5	12.8	9.1	0.4	12.3
Златибор	-3.6	-7.9	4.3	8.3	11.6	19.2	20.9	21.0	16.7	11.2	6.6	-1.5	8.9
Б.Карловац	0.9	-5.1	7.4	13.5	17.3	22.5	24.5	22.5	19.6	12.5	9.0	0.5	12.1
Београд	2.1	-3.0	10.1	14.5	17.9	24.6	26.9	26.2	21.5	14.6	10.5	2.0	14.0
Лозница	2.0	-3.5	9.2	13.0	16.2	23.2	25.1	24.4	19.5	13.1	9.8	1.4	12.8
Ваљево	0.8	-3.8	8.8	12.3	16.5	23.2	25.7	24.8	19.8	13.4	9.4	0.9	12.6
В.Градиште	0.7	-4.0	7.3	13.2	16.6	22.6	25.3	22.2	19.3	12.5	9.2	0.7	12.1
См.Паланка	0.7	-4.2	7.7	13.0	16.4	23.1	25.4	23.3	19.9	13.0	9.3	1.4	12.4
Крагујевац	0.5	-4.0	8.3	12.9	16.0	22.9	25.6	23.9	19.9	13.3	9.5	1.4	12.5
Краљево	-0.1	-4.2	8.6	12.6	16.0	23.1	25.8	24.6	20.5	13.7	9.1	0.4	12.5
Пожега	-1.8	-5.2	6.2	10.7	14.5	21.0	22.9	21.4	17.5	11.3	7.2	-1.7	10.3
Ђуприја	-0.1	-4.5	7.3	12.9	16.0	23.0	25.4	23.2	19.7	12.9	8.7	0.7	12.1
Крушевац	-0.2	-4.6	8.3	13.1	16.0	23.3	25.5	24.2	20.1	13.9	9.1	0.6	12.4
Неготин	0.9	-4.2	9.7	14.4	18.1	24.4	27.2	25.7	20.7	13.7	7.9	-0.7	13.2
Зајечар	0.0	-4.3	7.2	13.1	16.1	22.5	25.1	23.0	19.1	11.7	7.2	-1.3	11.6
Копалник	-7.3	-7.5	-1.1	3.1	6.8	14.1	16.8	15.9	12.5	7.5	3.1	-4.4	5.0
Сјеница	-5.2	-7.1	2.0	7.7	10.7	18.1	20.3	19.0	14.9	10.1	5.7	-2.7	7.8
Црни Врх	-4.6	-9.3	3.2	8.3	11.4	17.9	20.7	20.2	15.7	9.7	4.2	-3.5	7.8
Ниш	0.1	-4.0	8.2	13.4	16.5	23.8	26.5	25.1	21.3	14.2	9.7	1.1	13.0
Врање	-1.5	-3.7	7.1	12.2	15.5	22.4	25.5	24.3	19.8	14.2	8.9	0.1	12.1
Димитровград	-1.6	-3.8	5.8	11.5	14.8	21.4	23.9	22.3	18.7	12.9	8.3	-0.2	11.2
Лесковац	-0.3	-4.5	7.2	12.3	15.8	23.1	25.5	23.7	19.7	12.9	8.1	0.3	12.0
Куршумлија	-0.6	-4.3	6.5	11.5	14.7	21.4	24.5	23.4	18.5	12.9	8.6	-0.1	11.4

2012. МЕСЕЧНЕ КОЛИЧИНЕ ПАДАВИНА У mm

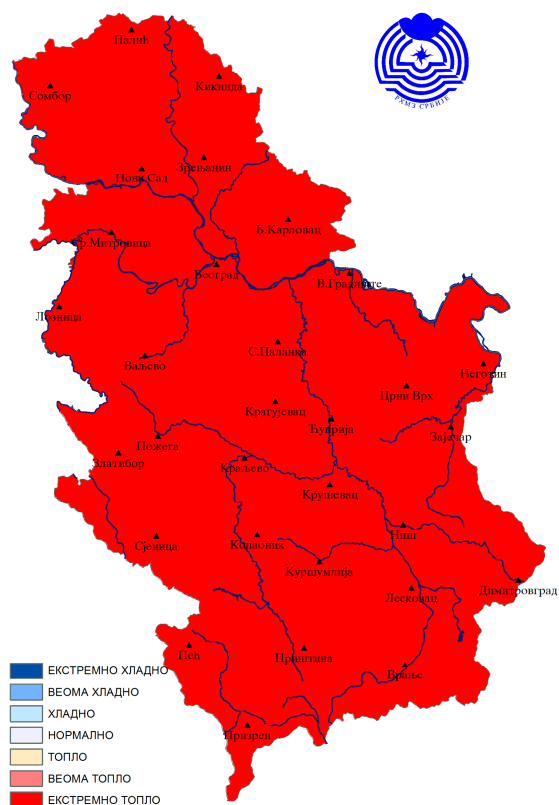
станица/месец	јануар	фебруар	март	април	мај	јун	јул	август	септембар	октобар	новембар	децембар	год.
Палић	24.2	49.5	5.4	42.0	64.7	18.2	40.4	2.6	27.5	78.6	35.6	44.8	433.5
Сомбор	36.5	57.3	3.4	40.2	56.5	24.3	22.2	6.9	30.1	51.3	50.8	73.1	452.6
Киinda	39.0	52.3	4.0	61.9	51.2	19.6	55.5	6.6	15.1	67.6	27.3	48.7	448.8
Бечеј	36.4	59.3	6.3	71.8	66.5	35.2	41.8	6.2	14.0	58.5	39.1	47.2	482.3
Зрењанин	57.5	65.7	5.2	57.7	44.4	53.1	47.3	1.0	30.3	52.0	20.5	70.8	505.5
Нови Сад	44.9	67.3	4.1	82.8	52.2	27.5	47.7	3.5	13.1	51.4	31.3	56.2	482.0
Ср.Митровица	40.6	53.2	3.9	84.4	71.1	26.8	39.6	0.4	13.2	48.3	25.8	39.7	447.0
Златибор	112.6	86.5	27.2	89.4	161.7	18.6	81.7	9.2	27.3	54.9	60.6	111.5	841.2
Б.Карловац	80.8	63.3	5.1	73.7	92.8	12.8	115.7	1.6	38.7	72.0	20.3	49.2	626.0
Београд	87.4	61.5	2.4	66.9	127.9	16.0	39.0	4.5	29.4	44.9	29.2	54.6	563.7
Лозница	81.7	84.2	7.8	116.9	169.2	28.5	32.9	1.6	16.3	70.4	46.9	103.3	759.7
Ваљево	95.4	65.7	14.6	86.5	115.1	28.2	19.4	2.3	24.5	31.0	21.2	105.6	609.5
В.Градиште	71.7	57.1	16.0	104.4	144.2	8.3	186.8	5.0	29.1	61.4	27.3	75.7	787.0
См.Паланка	81.6	59.4	4.4	83.0	117.6	49.6	75.1	0.0	11.7	49.5	23.2	85.0	640.1
Крагујевац	95.4	60.4	6.3	74.6	87.3	57.8	35.4	0.0	10.4	56.2	14.7	91.1	589.6
Краљево	107.1	54.9	24.5	69.1	94.4	17.8	45.3	0.0	7.7	56.7	11.1	78.8	567.4
Пожега	88.5	53.8	17.0	64.9	90.3	50.3	52.3	1.8	10.7	38.8	39.7	82.6	590.7
Ђуприја	114.2	53.8	15.4	99.2	131.9	3.7	50.2	0.0	19.7	62.4	22.2	87.4	660.1
Крушевац	122.9	63.7	22.1	70.9	136.6	28.3	32.8	0.0	14.3	55.0	12.2	61.0	619.8
Неготин	57.2	63.7	0.5	64.9	108.0	31.0	27.0	1.2	6.8	45.3	40.5	89.7	535.8
Зајечар	74.2	50.5	3.1	70.8	137.6	16.6	93.9	0.0	10.2	49.3	20.9	82.6	609.7
Копалник	138.9	86.6	47.6	111.3	113.5	47.8	65.4	0.2	22.5	109.3	19.3	104.4	866.8
Сјеница	77.2	92.0	11.5	60.2	82.1	11.5	44.7	1.1	33.9	100.5	44.0	95.4	654.1
Црни Врх	86.1	63.2	15.4	116.1	172.3	33.4	56.5	13.9	11.7	67.1	49.2	69.3	754.2
Ниш	88.4	61.0	13.5	85.8	162.9	5.9	36.7	10.6	12.0	53.3	8.5	78.9	617.5
Врање	85.7	54.3	13.2	60.6	114.9	23.4	30.1	1.6	41.8	47.9	10.6	64.7	548.8
Димитровград	101.2	45.2	16.8	66.2	169.0	10.0	23.7	8.8	14.5	18.1	10.0	47.2	530.7
Лесковац	101.7	47.9	13.5	56.1	124.1	20.7	90.1	1.5	12.0	39.3	16.6	75.1	598.6
Куршумлија	69.7	70.1	15.9	49.2	107.3	21.3	9.2	0.4	14.7	59.3	10.0	101.1	528.2



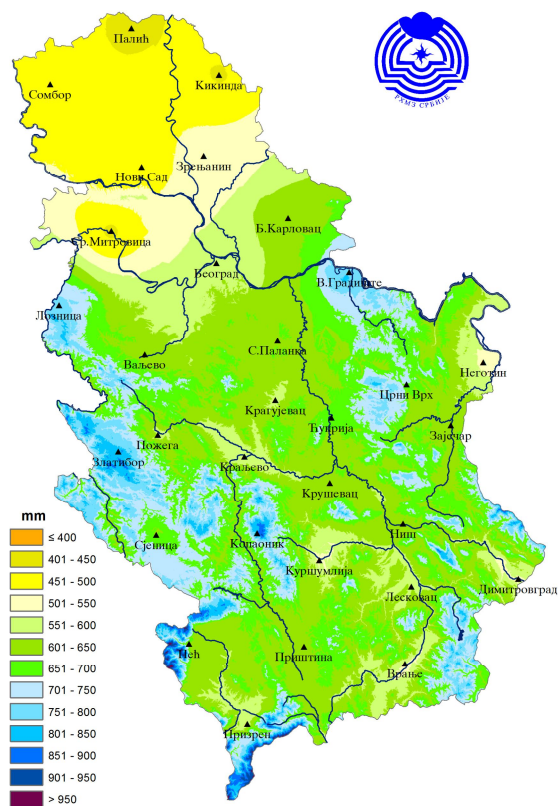
1. Просторна расподела средње годишње температуре ваздуха у (°C) током 2012. године



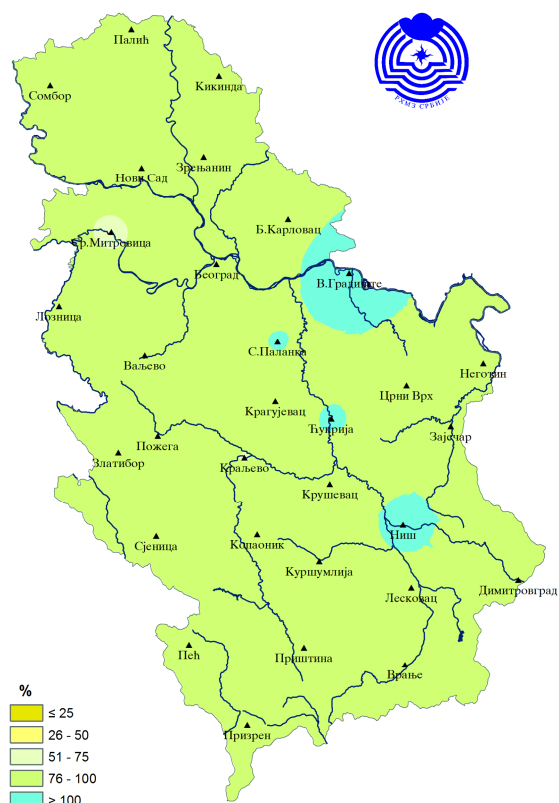
2. Просторна расподела одступања средње годишње температуре ваздуха у (°C) током 2012. године



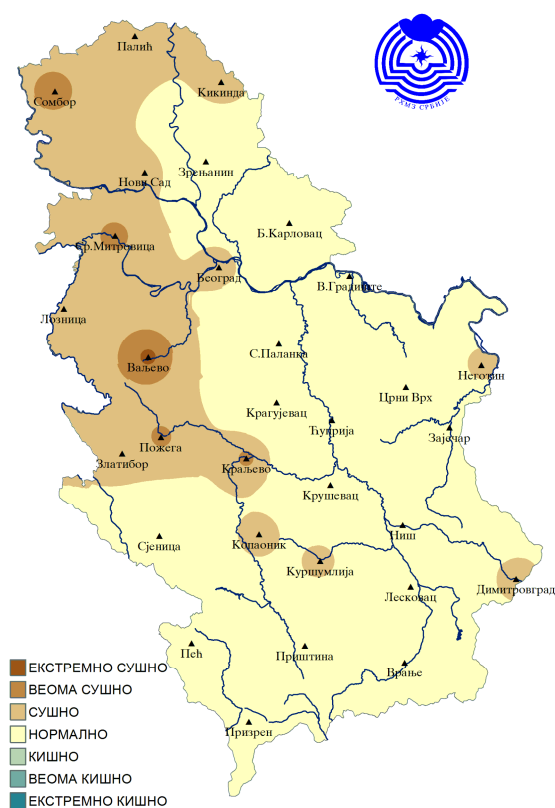
3. Средња годишња температура ваздуха одређена методом перцентиља током 2012. године



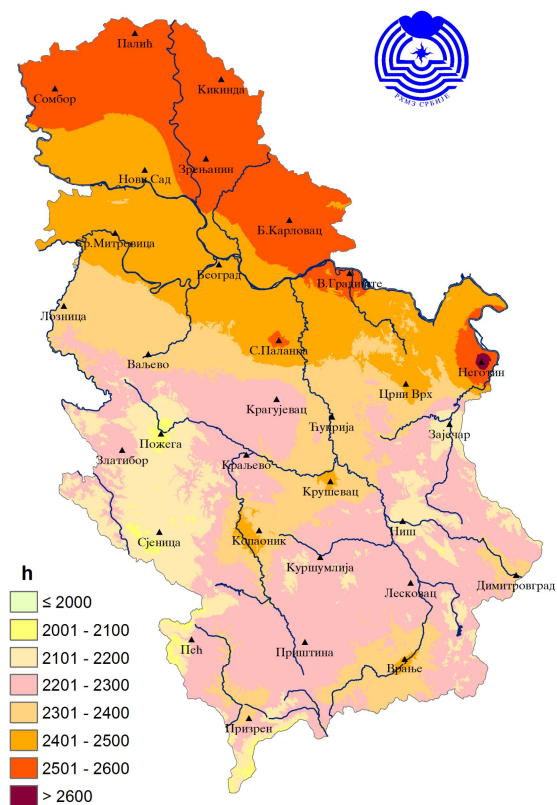
4. Просторна расподела годишње количине падавина у милиметрима током 2012. године



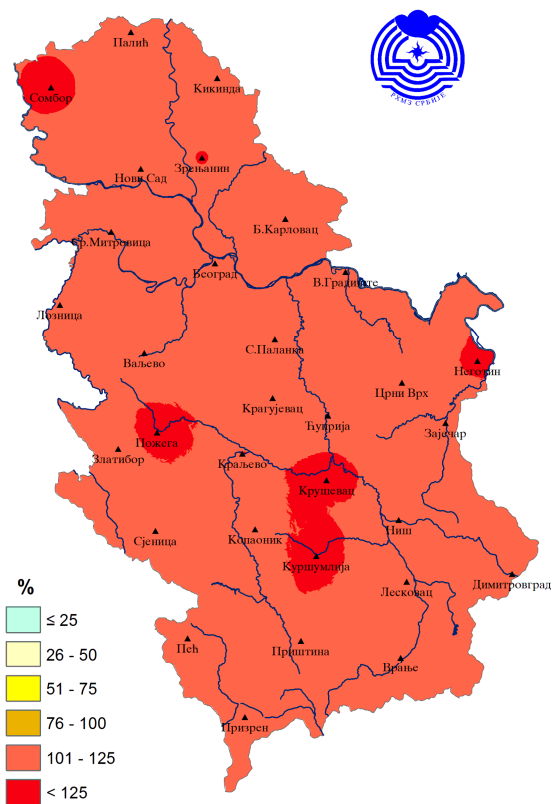
5. Просторна расподела годишње количине падавина у процентима од нормале за референтни период 1961–1990., током 2012. године



6. Годишња количина падавина одређена методом перцентиља током 2012. године



7. Осунчавање у часовима током 2012. године



8. Осунчавање у процентима од нормале током 2012. године